

Gestalt Temas Biçimleri Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Gestalt Temas Biçimleri Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22298>

Özet

Gestalt Temas Biçimleri Ölçeği (GTBÖ) Yeniden Düzenlenmiş Formu'nun Türk örnekleminde geçerlik ve güvenirlik çalışmaları konu alan bu akademik giriş, ölçeğin psikolojik yapıları ne derece güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçtüğünü ortaya koymaya amaçlamaktadır. Ölçek, Gestalt terapi kuramının temel kavramlarından olan bireyin çevre ile kurduğu ilişkiyi ve bu ilişkide ortaya çıkan temas kesintilerini değerlendirmektedir. Çalışma, özellikle yapı geçerliğini belirlemek için çeşitli psikometrik araçlarla korelasyon analizleri yapılmış ve klinik ile normal gruplar arasındaki farklılıklar incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler

Gestalt, Temas Biçimleri, Gestalt Temas Biçimleri Ölçeği, Uyarılma, Psikometri, Yapı Geçerlik, Güvenirlik

Yazarlar

Canan Aktaş Gökdemir

Amaç

Bu çalışmanın temel amacı, Gestalt Temas Biçimleri Ölçeği Yeniden Düzenlenmiş Formu'nun (GTBÖ-YTF) Türk kültürü ve örneklemini bağlamında psikometrik özelliklerini, özellikle faktör yapısı geçerliğini ve güvenirliğini saptamaktır. Ölçeğin, Gestalt kuramı çerçevesinde tanımlanan temas kesintisi biçimlerini Türk popülasyonunda ne ölçüde temsil ettiğini belirlemek hedeflenmiştir.

Ölçeğin uyarlanması, bireylerin çevreleriyle etkileşim kurma süreçlerinde kullandıkları işlevsel veya işlevsiz temas biçimlerini (örneğin, Geri Döndürme, Saptırma ve Duyarsızlaşma) geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçebilecek bir araca sahip olmayı sağlamıştır. Bu, klinik psikoloji ve psikoterapi alanlarında Gestalt yaklaşımına dayalı değerlendirme ve araştırmalar önünü açmıştır.

Yapı

Gestalt Temas Biçimleri Ölçeği, bireyin çevresiyle temas kurma sürecinde ortaya çıkan ve genellikle farkındalık eksikliği sonucu gelişen Temas Kesintileri (Contact Interruptions) kavramını ölçmektedir. Gestalt teorisine göre, sağlıklı temas, organizmanın ihtiyaçları karşılamak üzere çevreyle açık ve tam bir etkileşim kurmasıyla gerçekleşir. Kesintiler ise bu sürecin bozulmasıyla ortaya çıkar ve genellikle kronikleşmiş savunma mekanizmaları olarak işlev görür.

Ölçek, bireylerin enerjilerini nasıl yönlendirdiklerini, çevrelerinden gelen uyarıların nasıl

filtrelediklerini veya kendi ihtiyaçları?n? nas?l bast?rd?klar?n? yansıtan alt boyutlar? içermektedir. Kaynak metinde belirtilen alt boyutlar arasında **Geri Döndürme** (Retroflection), **Saptırma** (Deflection), **Temas** (Contact) ve **Duygusal Duyarsızlaşma** (Emotional Desensitization) yer almaktadır. Bu biçimler, bireyin psikopatolojik eğilimlerini ve stresle başa çıkma tarzları?n? anlamada kritik öneme sahiptir.

Geçerlik

Gestalt Temas Biçimleri Ölçeği Yeniden Düzenlenmiş Formu'nun (GTBÖ-YTF) yapı geçerliliğini saptamak amacıyla kapsamlı bir çalışma yürütülmüştür. Bu süreçte, ölçeğin alt boyutları?n?n kuramsal olarak ilişkili olduğu düşünülen diğer yapılarla olan ilişkileri değerlendirilmiştir.

Yapı geçerliliğini desteklemek için kullanılan araçlar şunlardır:

Kısa Semptom Envanteri (KSE): Ölçeğin psikopatoloji düzeyleriyle ilişkisini incelemek.

Stresle Başa Çıkma Tarzları Envanteri Ölçeği (SBTÖ): Ölçeğin temas biçimleri ile başa çıkma stratejileri arasındaki korelasyonları değerlendirmek.

Savunma Mekanizmaları Envanteri (SME): Ölçeğin temas kesintilerini yansıtan alt boyutları?n?n savunma mekanizmaları ile örtüşme derecesini belirlemek.

Ayrıca, ölçeğin ayrırt edici geçerliliğini test etmek amacıyla varyans analizi (ANOVA) kullanılarak psikiyatrik yardım için başvuran sorunlu gruplar ile benzer özellikler taşıyan normal gruplar arasındaki farklar incelenmiştir. Yapılan ayrırt edici analiz sonuçları, ölçeğin klinik ve normal popülasyonları anlamlı düzeyde ayırtabildiğini göstermiştir.

Güvenirlik

GTBÖ-YTF'nin iç tutarlılık güvenilirliği, Cronbach Alpha katsayısı? kullanılarak değerlendirilmiştir. Alt boyutlar için elde edilen Cronbach Alpha değerleri 0.53 ile 0.84 arasında değişmektedir.

En düşük güvenilirlik değeri 0.53 ile **Duyarsızlaşma** alt boyutu için elde edilmiştir.

En yüksek güvenilirlik değeri 0.84 ile **Geri Döndürme** alt boyutu için elde edilmiştir.

Bu değerler, Geri Döndürme faktörünün yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu, Duyarsızlaşma faktörünün ise kabul edilebilir düzeyin alt sınırında olduğunu göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin faktör yapısı?n? ve iç tutarlılığı?n? daha detaylı incelemek amacıyla madde-alt boyut toplam korelasyon katsayıları hesaplanmıştır. Bu katsayılar, tek tek maddelerin ait oldukları alt boyutu temsil etme gücünü göstermektedir.

Elde edilen korelasyon katsayıları da şöylece:

Geri Döndürme Faktörü: 0.31 ile 0.56 arasında değişmektedir.

Saptırma Faktörü: 0.20 ile 0.56 arasında değişmektedir.

Temas Faktörü: 0.17 ile 0.45 arasında değişmektedir.

Duygusal Duyarsızlaşma Faktörü: 0.19 ile 0.35 arasında değişim göstermiştir.

Genel olarak, 29. ve 99. maddeler arasındaki tüm maddeler için hesaplanan madde-alt boyut toplam korelasyonu 0.30 ve üzerinde bulunmuştur. Bu durum, maddelerin büyük çoğunluğunun ilgili faktörle yeterli düzeyde ilişkili gösterdiğini ve ölçeğin faktör yapısının güçlü olduğunu desteklemektedir.

Ölçek

Test Type: Uyarlama

Format: 5'li Likert (1= hiç uymuyor - 5=son derece uyuyor)

Language Available: Türkçe

Population Group: Türk Örneklemi (Normal ve Psikiyatrik Yardım Başvuran Sorunlu Gruplar)

Age Group: Belirtilmemiş (Yüksek lisans tezlerinde genellikle yetişkin/üniversite öğrencisi popülasyonu kullanılır.)

Population Details: Psikiyatrik yardım için başvuran sorunlu gruplar ile bu gruplarla benzer özellikler taşıyan normal gruplar karşılaştırılmıştır.

Test Methodology: Öz Bildirim Envanteri (Self-Report Inventory)

Anahtar Kelimeler

Gestalt, Temas Kesintileri, Geri Döndürme, Saptırma, Duyarsızlaşma, Psikometrik Özellikler, Güvenirlilik, Geçerlik, Yüksek Lisans Tezi

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor

Correspondence Address: Bilinmiyor

Ölçün, Ücret ve Test Yolu?

Bu çalışmada, Canan Gökdemir-Akta? tarafından 2002 yılında tamamlanmış bir yüksek lisans tezi kapsamında gerçekleştirilmiştir. Ölçeğin ticari kullanımı veya telif hakları hakkında ek bilgi bulunmamaktadır; ancak akademik tezler genellikle kaynak gösterilerek kullanılabilir.

Tezin orijinal bağlantısı YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişilebilir: tez.yok.gov.tr.

Ölçeğin orijinal PDF'i buradan indirilebilir: gestalt-temas-bicimleri-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Gökdemir-Akta?, C. (2002). *Gestalt Temas Biçimleri Ölçeği yeniden düzenlenmiş formun Türk örnekleminde faktör yapısı geçerli ve güvenilir mi?* (Yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Gestalt Temas Biçimleri Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

1. Birbirne aykır? iki görü? arasında karar vermekte güçlük çekiyorum
2. Problemlerinin kaynağını ço?u diğer insanlardan
3. ??leri ciddiye almak bana zor gelir.